

X. Rakennustarkastuskonttori.

Rakennustarkastajan rakennustarkastuskonttorin vuoden 1930 toiminnasta antama kertomus oli sisällykseltään seuraava:

Rakennustoiminta osoitti vuonna 1930 tuntuva vähänemistä, joka ensi sijassa johtui huonoista ajoista. Lopullisesti tarkastettujen uudisrakennusten lukumäärä oli ainoastaan 48, lisärakennusten ja rakennuskorotusten 38 ja näiden kuutiosisällys yhteensä 888,923 m³; muutosrakennusten lukumäärä oli 83. Rakennustoiminta kohdistui siis etupäässä vanhojen kiinteistöjen muutostöihin ja nykyaikaistamiseen, niiden varustamiseen keskuslämmityslaitteilla ja hisseillä. Vuoden rakennuskustannukset voitiin arvioida keskimäärin n. 315 markaksi m³:ltä. Jos tämä arvio hyväksytään, sijoitettiin Helsingissä uudisrakennuksiin pääomia n. 280,000,000 markkaa muutosrakennuksia lukuunottamatta.

Uudisrakennustoiminnan tuloksena oli 884 uutta asuinhuoneistoa, joissa yhteensä 1,826 huonetta. Muunlaisten huoneistojen pinta-ala oli 138,378 m² vastaten n. 4,612 huonetta, joten bruttotuotanto oli n. 6,438 huonetta. Suurin osa näistä huoneistoista tuli Stockmannin tavaratalon osalle.

Viisivuotiskauden 1926—30 eri vuosina valmistuneiden huoneistojen huoneiden lukumäärä huoneistoa kohden käy selville seuraavasta yhdistelmästä:

Vuosi.	Huoneistoja.	Huoneita.	Huoneita huoneistoa kohden.
1926	3,321	8,974	2.7
1927	4,628	11,250	2.4
1928	4,957	11,527	2.3
1929	4,706	10,953	2.3
1930	884	1,826	2.1

Rakennustarkastuskonttorin toiminta jatkui aikaisemmin vahvistettujen suuntaviivojen mukaisesti, ja se pyrki yhä enemmän lisäämään tarkastuksen tehoa rakennustason kohottamiseksi.

Seuraavasta taulukosta ilmenee vuoden 1930 eri kuukausien lopussa tekeillä olleiden rakennusten lukumäärä:

Kuukausi.	Uudisrakennukset.								Muutos- raken- nuksia.	Rakennus- töiden lop- puusuorit- tamiseksi tarvittava pääoma.
	Perustusvai- heessa olevat.		Muurausvai- heessa olevat.		Sisustusvai- heessa olevat.		Keskeneräi- seksi jätetyt.			
	Luku.	1,000 m ³	Luku.	1,000 m ³	Luku.	1,000 m ³	Luku.	1,000 m ³	Luku.	Milj. Smk.
Tammikuu ..	2	22.4	3	41.0	33	585.6	17	279.0	8	69
Helmikuu ..	2	22.4	—	—	26	533.1	18	297.0	8	46
Maaliskuu ..	6	84.2	1	18.0	21	524.7	17	279.0	11	69
Huhtikuu ..	10	136.4	4	36.5	21	473.8	15	244.0	9	85
Toukokuu ..	6	117.3	8	74.0	15	377.1	15	244.0	12	81.5
Kesäkuu ...	12	194.7	6	59.0	18	350.5	12	182.0	25	100
Heinäkuu ..	9	117.0	8	123.8	19	352.5	12	182.0	41	92
Elokuu	6	45.0	15	196.0	15	268.5	12	182.0	28	75
Syyskuu	7	59.9	18	202.4	18	132.7	11	166.3	15	65
Lokakuu	7	70.3	14	132.0	22	177.0	12	196.3	16	57
Marraskuu ..	6	60.7	10	93.2	23	240.5	10	170.6	12	53
Joulukuu ..	2	26.6	8	80.2	29	251.4	10	170.6	9	37

Suurelta osalta rakennustoiminta kohdistui edellisenä vuonna aloitet-
tujen töiden loppuunsaamiseen.

Kertomusvuonna tarkastettiin 29 uudisrakennuksen sekä 61 lisäraken-
nuksen ja rakennuskorotuksen piirustukset; näiden kuutiosisälly-
s oli yhteensä 481,176 m³. Sitäpaitsi tarkastettiin 130 rakennusmuutospirust-
tusta. Suunniteltujen uudisrakennusten asuinhuoneistojen lukumäärä oli
579, niiden bruttihuoneluku 1,179 ja kuutiosisällyys 481,176 m³. Vuoden
varrella puretuissa rakennuksissa oli piirustusten mukaan 176 huonetta.
Kertomusvuonna valmistuneiden muunlaisten huoneistojen pinta-ala oli
75,954 m².

Uudisrakennusten työpiirustuksia tarkastettiin 175 kpl ja rakennepiirust-
uksia 261 kpl; näiden rakennusten pinta-ala oli yhteensä 100,891 m². Tar-
kastuskäyntien lukumäärä oli 1,815, rakennetarkastusten 125 ja lopputarkas-
tusten 172.

Vuoden varrella valmistuneet huoneistot olivat pääasiallisesti vanhaa,
tavanomaista tyyppiä, mutta tuntui siltä kuin talojen leveys olisi vähene-
mässä ja suuret, kuolleet tilat sydänmuurien välillä vähitellen katoamassa,
mikä johtui siitä, että vuokratuloja ei enää laskettu asuntopinta-alan, vaan
lähinnä huoneiden lukumäärän mukaan. Tämä järjestelmä lisäsi myöskin
portaiden lukua ja vähensi kunkin porrastason kohdalle tulevien asuntojen
lukumäärää, mikä yhteiskunnalliselta kannalta merkitsi edistystä.

Konttorin välityksellä kertyvät tulot vähenivät huomattavasti rakennus-
toiminnan supistuessa, mutta työn laadun ja kaupungin laajuuden takia
oli mahdotonta vastaavasti vähentää henkilökuntaa ja alentaa menoja.
Ainoastaan eri piirien valvojain lukumäärän vähentäminen oli ajatelta-
vissa, mutta siinäkin oli noudatettava suurta varovaisuutta, jotta tarkas-
tuksen tehokkuus ei kärsisi. Rakennuspaikalla suoritettujen tarkastuksen
antamia takeita huolimattomuuden ja laiminlyöntien vältyttämisestä ei saanut
vaarantaa.

Seuraavasta taulukosta näkyvät konttorin toimesta viitenä viime vuonna
kannetut maksut:

Vuosi.	Rakennusten, joiden piirustukset hyväksyttiin, kuutiolisäisyys, m ³ .	Menot, Smk.	Piirustusten tarkastuksesta kertyneet maksut, Smk.	Kadun aitaamisesta kertyneet maksut, Smk.
1926	1,648,668	369,829: 50	352,498: 85	291,752: 10
1927	2,107,204	570,991: 25	977,795: 04	588,306: 20
1928	2,882,175	744,923: 10	1,389,105: 05	720,011: 80
1929	805,397	777,410: 10	456,243: 20	2,259,646: 33
1930	481,176	714,545: 95	311,023: 65	257,669: 40
Yhteensä	7,924,620	3,177,699: 90	3,486,665: 79	4,117,385: 83

Taulukosta ilmenee, etteivät piirustusten tarkastuksesta viisivuotiskautena yhteensä saadut tulot ole vastanneet menoja, mutta että ne yhdessä kadun aitaamisesta kertyneiden maksujen kanssa ovat antaneet tulokseksi huomattavan ylijäämän. Jos piirustusten tarkastuksesta kertyneiden tulojen yksin on pidettävä konttorin menosääntö tasapainossa, on tarkastuksesta suoritettavia maksuja korotettava. Koska konttori viitenä viime vuonna on jatkuvasti laajentanut työ- ja rakennepiirustusten tarkastusta samoin kuin työpajoilla suoritettua valvontaa, olisi taksan korottaminen hyvin perusteltu.

Vaativattoman laboratorion perustamisen jälkeen rakennuskonttori voi uhrata entistä enemmän aikaa kaikissa suurehkoissa uudisrakennuksissa esiintyviin betoni- ja rautabetonitöihin käytettyjen aineiden tehokkaaseen tarkastukseen. Laboratorio teki myös mahdolliseksi muurauslaastin ja rakennuspaikoilta otetusta aineesta tehtyjen koekuutioitten tarkemman tutkimisen.

Rakennusaineita tutkittiin hiekan multahappopitoisuuden sekä käytetyn hiekan rakeiden suuruuden selville saamiseksi, minkä ohessa tehtiin kuormituskokeita sekä koe- että käyttökuutioilla.

Nämä laboratoriotyöt olivat tarkastajille hyvin tärkeitä ja konttorille suureksi avuksi sen pyrkiessä saamaan korkeamman tason vallitsevaksi myöskin rakennuspaikoilla käytettyjen rakennusaineiden alalla.